

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4327/2020
24.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миливоје Судинац, адвокат из ..., против тужених ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Иван Савић, адвокат из ..., са умешачем на страни друготужене ГГ из ..., чији је пуномоћник Афродита Сабинов, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1250/20 од 19.02.2020. године, у седници одржаној дана 24.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 1250/20 од 19.02.2020. године у преиначујућем делу и одлуци о трошковима поступка, тако што се одбија као неоснована жалба тужене ВВ и умешача на њеној страни ГГ и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П бр.415/14 од 16.12.2019. године у ставовима првом и четвртом изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене ВВ за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П бр.415/14 од 16.12.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је утврђено да је ништав и да не производи правно дејство уговор о купопродаји закључен између овде тужених и оверен пред Другим општинским судом у Београду под Ов бр..../... дана 28.07.2005. године, у делу у коме је признато право својине на $\frac{1}{2}$ дела стана бр. ... површине 59 м², постојећег на првом спрату куће у улици ... бр. ... у ... . Ставом 2. изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди ништавост истог уговора у преосталом делу. Ставом 3. изреке, одбијен је приговор пресуђене ствари, а ставом 4. изреке је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1250/20 од 19.02.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене ВВ и умешача на њеној страни и потврђено је решење садржано у ставу трећем изреке пресуде Вишег суда у Београду П бр.415/14 од 16.12.2019. године. Ставом другим изреке, ова првостепена пресуда је преиначена у ставу првом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је ништав и да не производи правно дејство судски оверени купопродајни уговор закључен између тужених и оверен пред Другим општинским судом у Београду под Ов бр. .../... од 28.07.2005. године у делу у коме је пренето право својине на $\frac{1}{2}$ описаног стана. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртном изреке наведене првостепене пресуде, па је тужилац обавезан да туженој ВВ на име накнаде трошкова парничног поступка уплати износ од 408.000,00 динара са законском затезном каматом од дана ступања услова за извршење па до коначне исплате. Ставом четвртим изреке, тужилац је обавезан да истој туженој на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати износ од 60.000,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Друготужена је поднела одговор на ревизију, захтевајући накнаду трошкова одговора на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 399. ЗПП („Службени гласник РС“, бр.125/04, 111/09), који се у овом парничном поступку примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена и да је основана због погрешно примењеног материјалног права.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.125/04, 111/09), на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити је учињена битна повреда из тачке 12. цитиране законске одредбе на коју се ревизијом указује, јер изрека није противречна себи, а ни разлозима побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужиоца и првотуженог ББ, сада пок. ДД је 1993. године од Општине Савски Венац у Београду откупила предметни стан, а за живота је сачинила завештање пред сведоцима, којим је своју имовину која се састојала од предметног стана оставила својим синовима, овде туженом ББ и сада покојном ЋЋ - тужиочевом оцу. На основу тог тестаментна они су оставинским решењем Другог општинског суда у Београду О бр.1170/95 од 30.10.1995. године оглашени за наследнике иза своје пок. мајке и постали сувласници на уделима од по $\frac{1}{2}$ предметног стана. Како је тужилац тада био малолетан, након смрти његовог оца ЋЋ 1997. године, његова мајка се са овде првотуженим (стрицем) договорила да овај остане

да живи у предметном стану, а да се својински односи коначно регулишу након што тужилац постане пунолетан и дипломира. Када је дипломирао, и покушао да контактира са стрицем ББ, тужилац је сазнао да се предметни стан води на овде друготужену ВВ, којој је ББ у међувремену продао предметни стан, представљајући се као једини наследник пок. ДД, пошто је у међувремену поново водио оставински поступак иза смрти своје мајке у којем је оставинским решењем Другог општинског суда у Београду О бр.1083/04 од 19.04.2004. године, он био оглашен за њеног јединог наследника. На основу тог оставинског решења се потом и укњижио као искључиви власник предметног стана, који је затим продао ВВ на основу судски овереног купопродајног уговора од 28.07.2005. године под Ов бр. .../... за купопродајну цену од 90.000 евра. Након сазнања за ово отуђење стана без његовог пристанка, тужилац је против свог стрица–туженог ББ поднео кривичну пријаву, у ком кривичном поступку је овај оглашен кривим правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду К бр.22703/10 од 25.06.2012. године (која је постала правноснажна 25.10.2012. године) због учињеног кривичног дела преваре, за које му је изречена казна затвора у трајању од 10 месеци и новчана казна од 100.000,00 динара. Истом пресудом је одлучено о имовинскоправном захтеву овде тужиоца, тако што је ББ, обавезан да му као оштећеном у том кривичном поступку, исплати износ од 3.759.786,00 динара који представља половину вредности наведеног стана, утврђене налазом и мишљењем судског вештака (датог у том поступку), а оштећени је истом пресудом упућен да свој имовинскоправни захтев у преосталом делу оствари у парници. ВВ је потом са умешачем ГГ закључила уговор о купопродаји непокретности истог стана који је оверен пред Другим општинским судом у Београду под Ов бр. .../... од 20.06.2008. године, продавши га за купопродајну цену од 100.000 евра, након чега се он укњижио као његов власник. Тужилац АА је оставинским решењем Првог основног суда у Београду О бр.2622/16 од 04.05.2016. оглашен за законског наследника на заоставштини свог оца пок. ЂЂ, која се састоји од права ванкњижне сусвојине на ½ делова трособног стана број ..., површине 59 м2, који се налази на првом спрату куће у улици ... бр. ... у ... .

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је ништав и да не производи правно дејство судски оверен купопродајни уговор од 28.07.2005. године делимично основан у делу којим је пренето право својине на ½ дела предметног стана који је представљао сувласнички удео на којем је његов сада пок. отац ЂЂ (а чији је он једини законски наследник) био стекао право сусвојине по основу наслеђа на основу правноснажног оставинског решења (иза његове пок. мајке). Како је његов правни претходник постао сувласник предметне непокретности са ½ делова, а на којој имовини је тужилац стекао право наслеђа у тренутку отварања наслеђа иза умрлог оца, он је тај који на основу чланова 13, 14. и 15. Закона о основама својинско-правних односа има право да држи, користи и располаже са својим сувласничким делом предметне непокретности. Следом тога је заузео становиште о делимичној ништавости побијаног купопродајног уговора, као закљученог противно принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима на основу члана 103. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО) јер нико не може пренети на другог више права него што сам има, као што је то у конкретном случају учинио тужени ББ, који је овим купопродајним уговором пренео право власништва на целом стану туженој ВВ (а она на крају умешачу ГГ).

Другостепени суд је заузео супротно правно становиште и преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу тужбеног захтева, закључивши да тужилац нема правни интерес за подношење тужбе за утврђење ништавости спорног купопродајног уговора, у ситуацији када му је већ обезбеђена заштита сувласничког права на предметном стану тиме што је овде тужени ББ као окривљени у правноснажно окончаном кривичном поступку обавезан да му као оштећеном на име накнаде штете исплати новчани износ од 3.709.786,00 динара као утврђене противвредности половине предметног стана. Оценио је да је тиме тужилац изгубио правни интерес за утврђење ништавости наведеног купопродајног уговора у делу којим је пренето право својине на његовом сувласничком уделу од $\frac{1}{2}$ предметног стана. Притом је имао у виду да оцена постојања правног интереса за утврђење ништавости наведеног уговора представља процесну претпоставку која утиче на дозвољеност тужбе, о којој суд води рачуна по службеној дужности, али је нашао да је због дужине трајања овог парничног поступка, целисходно да се мериторно одлучи.

Основано се у ревизији тужиоца указује да је побијана пресуда заснована на погрешној примени материјалног права, с обзиром на то да се на утврђење ништавости уговора на основу члана 109. ЗОО, може позивати свако заинтересовано лице и да се оцена постојања правног интереса врши зависно од услова који су били испуњени у време подношења тужбе. Те да је другостепени суд заправо изједначио економски са правним интересом, закључивши да усвајањем тужбеног захтева тужилац не би стекао имовинску корист јер му је то обезбеђено наведеном кривичном пресудом (обавезом на исплату утврђеног новчаног износа противвредности његовог сувласничког дела), и да је тужилац зато изгубио, односно да нема правни интерес за утврђење ништавости побијаног купопродајног уговора.

То правно становиште је неприхватљиво будући да је суд у парничном поступку на основу члана 13. ЗПП везан за правноснажну пресуду кривичног суда само у погледу кривичног дела и учиниоца. У конкретном случају овде тужени ББ је правноснажном кривичном пресудом обавезан као учинилац извршеног кривичног дела на исплату утврђене новчане противвредности овде тужиоцу (за коју није утврђено да му је исплатио) али је истом пресудом тужилац упућен и на парницу за преостали део свог имовинско-правног захтева.

Из ових разлога се не може прихватити правно становиште другостепеног суда о непостојању правног интереса који је тужилац изгубио наведеном обавезом из кривичне пресуде. Наиме, тужилац као сувласник предметног стана који је тиме у материјално-правном односу према овом стану, свакако има правни интерес на основу члана 109. ЗОО, за утврђивање ништавости купопродајног уговора којим је тужени ББ као несавесна уговорна страна која је још приликом закључења овог уговора знала да предузима правни посао који је недопуштен са правног и моралног становишта. Због тога је правилно становиште првостепеног суда да тужиоцу зато треба пружити тражену судску заштиту јер такав уговор (у побијаном делу) онда не производи правна дејства од самог почетка (ex tunc).

Правилно је донета одлука о трошковима првостепеног поступка на основу члана 149. став 1. ЗПП.

Како трошкови састава одговора на ревизију не представљају оне трошкове који су потребни ради вођења парнице, то је на основу члана 150. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке, на основу члана 407. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић